

STUDIJŲ DALYKO APRAŠAS

1.

Dalyko pavadinimas	Kodas
TEISĖS FILOSOFIJOS PROBLEMAS	100208

2.

Dėstytojas (-ai) (pateikiama informacija, kaip, kada ir kur su jais galima būtų kontaktuoti)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. J. Bieliauskaitė Kitas (-i): doc. dr. E. Spruogis	MRU TM Viešosios teisės institutas, el. p. vti@mruni.eu

3.

Studijų pakopa	Dalyko lygmuo	Dalyko tipas
Trečioji	Netaikoma	Privalomas

4.

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario semestras	Lietuvių k., anglų k.

5.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Magistro kvalifikacinis laipsnis arba jam prilygintas aukštasis išsilavinimas	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Netaikoma

6.

Rekomenduojami pasirinktiniai programos komponentai
Netaikoma

7.

Dalyko apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis valandomis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
8	216	32	184

8.

Dalyko tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos			
Dalyko studijų metu doktorantai supažindinami su klasikinėmis ir šiuolaikinėmis teisės, teisingumo ir žmogaus teisių filosofinėmis teorijomis bei galimybėmis jas taikyti vertinant praktines situacijas. Užsiėmimų metu lavinamas studentų tarpdalykinis, kritinis ir analitinis mąstymas, gebėjimas identifikuoti problemas bei pateikti argumentuotus šių problemų sprendimus.			
Programos studijų rezultatai (siekiniai)	Studijų dalyko rezultatai (siekiniai)	Studijų metodai	Studento pasiekimų vertinimo metodai
	Suvokti teisės filosofijos metodologijos specifiką, gebėti praktiškai taikyti įvairius tyrimo metodus.	Mokslinės literatūros, teisės aktų analizė, diskusija, darbas grupėje	Pristatymas, mokslinis esė, egzaminas
	Suvokti teisės filosofijos vietą teisės mokslų sistemoje ir įtaką teisinių problemų sprendimui.	Mokslinės literatūros, teisės aktų analizė, diskusija, darbas grupėje	Pristatymas, mokslinis esė, egzaminas
	Gebėti paaiškinti teisinių vertybių bei teisės principų turinį bei vaidmenį teisiniame diskurse.	Mokslinės literatūros, teisės aktų analizė,	Pristatymas, mokslinis esė, egzaminas

		diskusija, darbas grupėje	
	Gebėti analizuoti ir įvertinti įvairias situacijas teisės filosofijos požiūriu, numatyti galimas teisinių problemų sprendimo gaires.	Mokslinės literatūros, teisės aktų analizė, diskusija, darbas grupėje	Pristatymas, mokslinis esė, egzaminas

9.

Dalyko turinys										
Temos	Kontaktinio darbo valandos ir studijavimo būdas							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Atsiskaitymas	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Įvadas į dalyko studijas. Teisės filosofijos objektas, tikslas, uždaviniai ir metodologija.			4					4	10	
2. <i>Filosofinės teisės teorijos</i> . Prigimtinė teisės samprata: klasikinė ir modernioji. Teisinis pozityvizmas. Šiuolaikinės analitinės jurisprudencijos kryptys. Sociologinė jurisprudencija. Teisinis realizmas: Amerikos ir Skandinavijos. Kritinės teisės studijos. Istorinė ir antropologinė jurisprudencija. Postmodernioji jurisprudencija			8					8	49	Pristatymas Vertinimas Atvejų analizė
3. <i>Filosofinės teisingumo teorijos</i> . Teisinis-procedūrinis teisingumas. Socialinis-ekonominis teisingumas.			6					6	30	Teisės aktų, atvejų analizė
4. <i>Žmogaus teisių filosofija</i> . Žmogaus teisių doktrina asmens ir visuomenės santykio kontekste. Filosofinė pagrindinių žmogaus (pilietinių) teisių genezė ir jų įgyvendinimo problemos. Procedūrinis požiūris į politiką, teisę ir politines žmogaus teises. Socioekonominės ir kultūrinės žmogaus teisės socialinio teisingumo kontekste. Filosofinė solidarumo teisių genezė ir socialiai pažeidžiamų grupių teisės.			6					6	45	Mokslinis esė Pristatymas (konferencija) Atvejų analizė
5. <i>Filosofinės konstitucinės, administracinės, civilinės, baudžiamosios teisės problemos</i> .			6					6	50	Mokslinis esė Pristatymas (konferencija)

										Atvejų analizė
Iš viso			30				2	32	184	

10.

Vertinimo būdas	Lyginamasis svoris procentais	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Aktyvus dalyvavimas seminaruose ir užduočių atlikimas	40 proc.	Seminarų metu	<i>10-9 balai:</i> aktyviai dalyvauja diskusijose, atsako į klausimus, iškelia probleminius aspektus ir klausimus, formuluoja kritines įžvalgas, atlieka visas grupines ir individualias užduotis, lanko > 80 proc. seminarų; <i>8-7 balai:</i> aktyviai dalyvauja diskusijose, atsako į klausimus, iškelia probleminius aspektus ir klausimus, formuluoja kritines įžvalgas, kokybiškai atlieka 2/3 grupinių ir individualių užduočių, pasitaiko nereikšmingų klaidų, lanko 60 -79 proc. seminarų; <i>6-5 balai:</i> dalyvauja diskusijose, atsako į klausimus, iškelia probleminius aspektus ir klausimus, atlieka 1/2 grupinių ir individualių užduočių, pasitaiko klaidų, lanko 40–59 proc. seminarų; <i>4-1 balai:</i> dalyvauja diskusijose, kokybiškai atlieka 1/3 grupinių ir individualių užduočių, lanko < 40 % seminarų. <i>0 balų:</i> užduotys neatliekamos arba atliekamos nekokybiškai, seminarai nelankomi.
Mokslinio esė (susijusio su disertacinio tyrimo tema) pristatymas	30 proc.	Seminarų metu	- Originalumas, kūrybiškumas, savo požiūrio pateikimas; - Teisės filosofijos teorijų žinojimas, supratimas ir gebėjimas taikyti sprendžiant išsikelto problemą; - Gebėjimas aiškiai, nuosekliai ir logiškai reikšti mintis, argumentuoti ir apibendrinti; - Akademinės kalbos ir rašto kalbos kultūros lygis; - Mokėjimas įforminti tekstą, cituoti, referuoti, parafrazuoti, sudaryti bibliografinių nuorodų sąrašą; - Gebėjimas aiškiai ir koncentruotai pristatyti temą, pagrįsti savo poziciją, argumentuotai atsakyti į klausytojams kylančius klausimus.
Egzaminas	30 proc.	Pabaigus dalyko studijas	<i>10 balų:</i> puikios, visapusiškos žinios. Puikiai supranta ir vartoja sąvokas, geba analizuoti jas platesniame dalyko kontekste. Originalus, kūrybiškas ir nepriklausomas mąstymas. Puikūs analitiniai ir vertinimo įgūdžiai, įžvalga.

			9 <i>balai</i>: tvirtos, visapusiškos žinios. Puikiai supranta studijuojamą medžiagą, sąvokas vartoja tinkamai. Originalus ir nepriklausomas mąstymas. Labai geri analitiniai, vertinimo ir sintezės įgūdžiai. 8 <i>balai</i>: geresnės nei vidutinės žinios. Susipažino su privaloma medžiaga, supranta sąvokas ir principus, juos taiko tinkamai. Gerai argumentuoja ir argumentus pagrindžia faktais. 7 <i>balai</i>: vidutinės žinios, yra neesminių klaidų. Susipažino su pagrindine medžiaga. Supranta ir vartoja sąvokas ir principus. Pakankamai gerai argumentuoja. 6 <i>balai</i>: žemesnės negu vidutinės žinios, yra klaidų. Susipažino su pagrindine medžiaga. Patenkinamai suvokia sąvokas, geba savais žodžiais apibūdinti gautą informaciją. Analizuojant susitelkiama į keletą aspektų, tačiau nesugebama jų susieti. 5 <i>balai</i>: žinios tenkina minimalius reikalavimus. Paprastas įsisavintų sąvokų vardijimas, teksto atpasakojimas. Atsakymas sutelktas į vieną aspektą. 4-1 <i>balai</i>: žinios ir gebėjimai netenkina minimalių reikalavimų.
--	--	--	--

11. Studijų šaltiniai

Privalomi studijų šaltiniai

1. Byrne, G. (2025). *Lloyd and Freeman's introduction to jurisprudence* (10th ed.). Sweet & Maxwell / Thomson Reuters.
2. Bix, B. H. (2021). *Jurisprudence: Theory and context* (9th ed.). Carolina Academic Press.

Papildomi studijų šaltiniai

1. Adams, D. M. (2012). *Philosophical problems in the law* (5th ed.). Wadsworth Publishing.
2. Arlauskas, S. (2011). *Šiuolaikinės teisės filosofija*. Charibdė.
3. Baublys, L., et al. (2012). *Teisės teorijos įvadas*. Leidykla MES.
4. Coyle, S. (2022). *Modern jurisprudence: A philosophical guide* (3rd ed.). Hart Publishing
5. Donnelly, J. (2013). *Universal human rights in theory and practice* (3rd ed.). Cornell University Press.
6. Dworkin, R. (2011). *Justice for hedgehogs*. Harvard University Press.
7. Ernst, G., & Heilinger, J. (Eds.). (2012). *The philosophy of human rights: Contemporary controversies*. De Gruyter.
8. Finnis, J. (2011). *Natural law and natural rights* (2nd ed.). Oxford University Press.
9. Habermas, J. (2007). *Between facts and norms: Contributions to a discourse theory of law and democracy*. Polity Press.
10. Kant, I. (1991). *The metaphysics of morals*. Cambridge University Press.
11. Kazlauskienė, A., Petkus, A., Petkuvienė, R., & Šlapkauskas, V. (2015). *Teisės sociologija*. Mykolo Romerio universitetas.
12. Lucy, W. (2010). *Philosophy of private law*. Oxford University Press.
13. Rawls, J. (1999). *A theory of justice* (Rev. ed.). Oxford University Press.
14. Sellers, M., & Kirste, S. (Eds.). (2023). *Encyclopedia of the philosophy of law and social philosophy*. Springer. <https://link.springer.com/referencework/10.1007/978-94-007-6519-1>
15. Simmonds, N. (2018). *Central issues in jurisprudence: Justice, law and rights* (5th ed.). Sweet & Maxwell.

16. Stanford Encyclopedia of Philosophy. (n.d.). *Stanford Encyclopedia of Philosophy*. <https://plato.stanford.edu>
17. Tebbit, M. (2017). *Philosophy of law: An introduction* (3rd ed.). Routledge.
18. Wacks, R. (2021). *Understanding jurisprudence: An introduction to legal theory* (6th ed.). Oxford University Press.

Kita literatūra:

1. Lietuvos integralioje bibliotekų informacijos sistemoje: <http://libis.lt>
2. Duomenų bazėse (pvz., HeinOnline, JSTOR ir kt.):
https://www.mruni.eu/lt/universitetas/biblioteka/duomenu_bazes/prenumeruojamos_db/

Patvirtinta Mykolo Romerio universiteto ir Vytauto Didžiojo universiteto teisės mokslo krypties doktorantūros komiteto 2020 m. kovo 4 d. posėdžio protokolu Nr. 8DS-TK-3; atnaujinta 2020 m. spalio 23 d. posėdžio protokolu Nr. 8DS-TK-25 ir 2022 m. kovo 10 d. posėdžio protokolu Nr. 8DS-TK-3; atnaujinta 2026 m. vasario 12 d. posėdžio protokolu Nr. 10-73 (4.4 E-32002).